

ČÍSLO: 6/červen 2004

ZPRAVODAJ

Národní dny bez úrazů 2004

Prvních osm červnových dní bylo ve čtrnácti Zdravých městech zasvěceno kampani Národní dny bez úrazů (NDBÚ). Zatímco loni byla kampaň zaměřena především na prevenci úrazů cyklistů a na úrazy vzniklé při rekreaci (např. úrazy hlavy při skocích do vody, aj.), letos se do středu pozornosti dostala bezpečnost dětí při cestě do školy a bezpečnost v dopravě. S cílem upozornit děti, rodiče, pedagogy i širokou veřejnost na nebezpečí úrazů a naučit se jim předcházet připravily radnice Zdravých měst společně se svými partnery řadu zábavně osvětových akcí. Partnerem radnicím byly organizace, které se problematikou úrazů z jakéhokoliv hlediska zabývají - např. zdravotnická zařízení, školy, policie, neziskové organizace apod.

Zdravá města jako první testovala mezinárodní projekt v podmínkách ČR

Uspadnit žákům a studentům školní docházku a učinit cestu do školy bezpečnější je smyslem mezinárodního projektu „**Bezpečná cesta do školy**“. Projekt byl nabídnut k prvnímu „odzkoušení“ Zdravým městům Centrem dopravního výzkumu Brno. Jako organizátoři se do projektu s podporou radnic zapojily školy a zájmové organizace v **Třebíči, Orlové** a v **Kroměříži**. V úvodní části děti do map zaznamenávaly, kudy chodí do školy a na jaká rizika při cestě městem narážejí - např. poškozená zábradlí či chodníky apod. Pak děti samy navrhovaly, jak tato krizová místa odstranit. Součástí projektu byly také průzkumy. Děti sledovaly např. kolik chodců vstoupí do vozovky na červenou, kolik řidičů či spolujezdců pojedou nepřipoutaných či kolik cyklistů vyrazí na kole bez bezpečnostní přilby. Jen v Třebíči se do projektu zapojilo na dvě stě žáků ze všech základních škol (třetí až osmé třídy). Na celém území města děti označily více než 60 rizikových míst. „*Organizačně nám velmi pomohl Studentský parlament. Společně s ním chceme projekt dále rozvíjet i v příštím*

školním roce,“ uvedla koordinátorka projektu Zdravé město Třebíč Jindra Stříbrská. Hned na září je naplánováno veřejné setkání, na kterém se bude diskutovat o odstranění zjištěných rizikových míst.

Maňasci dětem vyprávěli Dvanáctero bezpečného pobytu u vody

Nejrizikovějším obdobím se zvýšenou frekvencí úrazů je květen až srpen, nejkritičtější měsícem roku pak srpen. Nemalá pozornost proto byla v rámci „**Národních dnů bez úrazů ve Zdravých městech**“ věnována také prevenci zranění, ke kterým dochází při letní rekreaci. Program zaměřený na rizika spojená s pobytem u vody pro děti připravili např. v přístavišti U jezu v **Hodoníně**. Přihlížející se mimo jiné

mohli přiučit záchraně tonoucího, kterou předvedli potápěči Policie ČR. Zpestřením osvětové akce bylo vystoupení kouzelníka, projížďka na lodi Konstancie, dětská diskotéka a různé soutěže. Samozřejmě součástí byla distribuce informačních materiálů o prevenci úrazů, které organizátorům poskytla Fakultní nemocnice Motol. Na plovárně v **Chrudimi** pro děti předškolního věku zorganizovali

„Dvanáctero bezpečného pobytu u vody“. Se zásadami bezpečného koupání tu dopoledne za pomoci maňásků, obrázků a vtipných historek drobotinu seznamovaly studentky střední zdravotnické školy. Společně se členy Českého červeného kříže si pak děti vyzkoušely jak ošetřit různá zranění, svou práci jim předvedli také vodní záchranáři. Široké veřejnosti byla určená

odpolední akce na chrudimské plovárně s názvem **„Pomoc, topím se!“**. Zájemci si mohli např. vyzkoušet potápěčskou výstroj, nebo "cvičně" zachránit tonoucího a poskytnout mu nezbytnou první pomoc. Děti si nejen zadováděly ve vodě, ale také soutěžily o zajímavé ceny - např. sportovní vybavení.

Z dárků se mohly radovat jenom děti s cyklopřilbou

K oblíbeným dopravním prostředkům dětí i dospělých patří jízdní kolo, ne všichni si ale uvědomují rizika vzniku úrazu, které sebou jízda na kole bez použití bezpečnostní přilby nese. **„Na kolo je s přilbou!“** – tak se jmenuje kampaň, kterou loni poprvé uspořádala Bezpečná komunita **Kroměříž**. Letos se do města kampaň vrátila a rozšířila se i mimo něj, neboť zástupce **Litoměřic** zaujala natolik, že tvůrce pozvali k její iniciaci. Kampaň začala již v polovině dubna, kdy se necelé čtyři stovky dětí z litoměřických základních škol měly možnost seznámit s činností integrovaného záchranného systému, dopravní a městské policie, hasičů a zdravotníků Českého červeného kříže. Byly poučeny, jak se mají chovat na komunikacích a jak jednat v případě, že budou přítomny dopravní nehodě. *"Největší nadšení u dětí vyvolaly prohlídky vozů. Jejich pozornosti se těšila hlavně sanitka, v níž si vyzkoušely, jaké to je dýchat z kyslíkové masky. Boj probíhal i o hydraulické nůžky u hasičského vozu,"* přiblížila atmosféru Lenka Procházková, koordinátorka projektu Zdravé město Litoměřice, které bylo společně s Domem dětí a mládeže Rozmarýn organizátorem akce. Během května ve školách probíhaly přednášky o bezpečnosti na silnicích, na zakoupení cyklopřilby dostávaly děti slevové

kupony. V červnu do ulic vyrazily hlídky policistů i strážníků městské policie. Kontrolovaly, zda děti při jízdě na kole mají přilbu. Ty vzorné získávaly cyklistické potřeby, jako blikačky, houkačky, lahve na pití a další. Celá kampaň pak vyvrcholila na Dopravním hřišti v Jiráskových sadech, kde mladí cyklisté soutěžili ve svých znalostech. Na závěr se uskutečnilo losování, kdy hlavní cenu - nové jízdní kolo - vyhrál jedenáctiletý Michal Bureš. Zásady bezpečné jízdy na kole si během Národních dnů bez úrazu 2004 osvojovali také žáci základních škol ve **Vsetíně, Mladé Boleslavi, Brně** i jinde.

Část města se na jeden den proměnila v hřiště

Vsetínské dny bez úrazů přinesly nejen zajímavé přednášky o zásadách první pomoci u dětí a o prevenci úrazů u seniorů, ale také např. prezentaci obrany proti napadení psem i krajské kolo soutěže mladých zdravotníků. Týden boje proti úrazům ve **Vsetíně** vyvrcholil celodenním programem před radnicí a v části Smetanovy ulice, která se proměnila v dětské hřiště. Pořadatelé připravili zábavné soutěže, ukázky zdravotní péče, sebeobranu, vyprošťování osob, záchranu osob z výšek a spoustu dalších atrakcí. Nechyběli ani ukázky policejních a hasičských

vozidel. Větší děti si mohly zasoutěžit v otevřených závodech na kolečkových bruslích či ve střelbě z kuličkových pistolí. Speciálně pro dospělé byly připraveny prezentace úrazových pojišťoven. V rámci vrcholící kampaně byla také zahájena několikadenní cyklistická soutěž pro žáky 1. – 4. tříd ZŠ s názvem BESIP. Soutěž již tradičně připravila vsetínská radnice ve spolupráci s Policií ČR a Městskou policií Vsetín. Žáci v rámci ní absolvovali písemný test, jízdu zručnosti a jízdu podle dopravních předpisů. Všichni účastníci získali Osvědčení

malého cyklisty, ti nejlepší obdrželi ceny, na které radnice věnovala 20 tis. Kč. „Na děti i dospělé číhá spousta nebezpečí, kterým můžeme předcházet. V rámci projektu Bezpečná komunita monitorujeme a opravujeme místa, v nichž dochází často k úrazům. Důležitou součástí prevence je však právě seznámení se s těmito nebezpečími, k čemuž

mají Dny bez úrazů sloužit,“ shrnul starosta města a politik pro Projekt Zdravé město Jiří Čunek. Do organizace aktivit se ve Vsetíně zapojily: Český červený kříž, Střední zdravotnická škola, Léčebna dlouhodobě nemocných, SOS záchranná služba, Policie ČR a Městská policie.

Poprvé představili projekt brojící proti nebezpečným mýtům

U příležitosti Národních dnů bez úrazu a právě probíhajícího Mezinárodního roku rodiny byl v **Brně** široké veřejnosti poprvé představen zajímavý projekt zaměřený na důležitost používání bezpečnostních pásů při jízdě v autě, a to zejména u těhotných žen. Právě ony totiž často odmítají při jízdě automobilem použít bezpečnostní pásy z obavy, že ublíží svému nenarozenému dítěti. Podle MUDr. Jiřího Kepáka, CSc. z Úrazové nemocnice v Brně, který projekt **„Chraňte sebe i své dítě, vždy se připoutejte“** připravil, je tento názor mylný. *„Riziko smrti plodu při havárii je u nepripoutaných těhotných 2,8x vyšší než u připoutaných. Dokonce i zdánlivě malý náraz může totiž způsobit odloučení placenty se všemi fatálními následky pro matku a plod. Tyto nehody jsou nejčastější příčinou ztráty plodu při dopravních nehodách. Důležité je však správné umístění pásů.“* Zajímavé „protiúrazové“ akce v rámci brněnských dnů bez úrazů připravily partneri projektu Brno – Zdravé město, propagaci celé kampaně přitom zajišťovala Kancelář Brno – Zdravé město. Hned druhý červnový den vyhlásil Dům dětí a mládeže JUNIOR **„Dětským dnem bez úrazu“**. Celodenní nabídku rad a ukázek, jak se vyhnout zranění navštívilo přes 300 dětí a více než 100 dospělých. Děti si vyzkoušely např. poznávání nebezpečných předmětů, ověřily si znalosti v oblasti prevence úrazů při sportu, základů poskytování první pomoci a pravidel silničního

provozu, připravena pro ně byla i jízda zručnosti a obratnosti. Rodiče si mohli prohlédnout výstavku bezpečnostních pomůcek pro domácnost. Z jiného úhlu pohledu se na úrazy a zranění podívali pracovníci Knihovny Jiřího Mahena, kteří pro žáky základních škol připravili cyklus besed **„Jak si nenechat ublížit a jak neublížit sobě“**. Mluvílo se např. o tom, co je šikana a jak se jí bránit, o orientaci v cizím prostředí a o obtěžování dospělou osobou. Pro žáky II. stupně byl program rozšířen o aktuální téma poruch příjmu potravy. Besed se zúčastnilo celkem 12 tříd (260 žáků). Vzhledem k velkému zájmu škol budou besedy probíhat i v příštím školním roce.

KONTAKT

NSZM ČR, Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

T: +420 602 500639

E: paha@nszm.cz

W: www.nszm.cz

Petr Švec
národní koordinátor Projektu Zdravé město

(použity fotografie z archivů členů NSZM ČR)
